

Отъ тоя правилникъ и отъ нѣкои проекти се виждало, че папството се стрѣмѣло да ограничи властѣта на епископитѣ, т. е. на църков. събори и да я съсредоточи въ рѣцѣтъ на папата. Едноврѣмено се съзирала у папата и окръжаещата го реакция и консерватизъмъ по нѣкои църковни и вѣрски въпроси спрямо модерния духъ.

Щросмаеръ билъ епископъ съ широкъ кръгзоръ, билъ католикъ либералъ и затова било невъзможно да бжде съгласенъ съ ония проекти, разисквани въ събора, съ които се гонила централизацията на църковната властъ, или сж били противни на неговитѣ идеи, напр. на съединението на двѣтъ църкви.

По подобни въпроси той опонира въ събора и прѣдвожда опозицията въ него.

Първъ случай за опониране му дава правилникътъ за вжтрѣшния редъ на събора. Той и още 25 други епископи, повечето австро-унгарски, сж противъ постановлението на 2. точка отъ правилника, която опрѣдѣля правото и начина на прѣдлаганието (*de jure et modo proponendi*).

Щросмаеръ съставя меморандума до папата, подписанъ и отъ горнитѣ 25 епископи, въ който прѣдлага да се промѣни рѣчената точка отъ правилника така, што въ комисията за изучване прѣдложенията на епископитѣ да влизатъ и нѣкои епископи, избрани отъ самия съборъ, а не само назначенитѣ отъ папата, и второ, всѣки епископъ, който внася прѣдложение, да има свободенъ достъпъ въ комисията, за да дава пояснения по прѣдложеннето си.

Но меморандумътъ биде оставенъ безъ послѣдствие.

На 20 декемврий 1869 год. н. с. съборътъ ималъ общо заседание, въ което се разисквалъ проектътъ „за католишката вѣра противъ многовиднитѣ заблуждения, произходящи отъ рационализма“ (*de fide catholica contra multiplices errores et rationalismo derivatos*). Тоя день Щросмаеръ говорилъ първата си дълга рѣчь въ събора.

Рѣшението по горния въпросъ споредъ проекта имало надсловъ: (*Pius IX... sacro arogante concilio*) (Пий IX... съ (по) одобриението на светия съборъ... постановява) Щросмаеръ не е съгласенъ съ тоя насловъ по двѣ причини: първо, защото не хармонира съ рѣшенията на прѣдишнитѣ църков. събори, и особено на Тридентинския, които се захващатъ така: светиятъ вселенски съборъ, събранъ законно въ духа светий... постановява. Второ, той намира, че послѣдниятъ насловъ по-добрѣ изразява отношението между главата на църквата и епископитѣ.*)

Освѣнъ това Щросмаеръ говорилъ противъ съдържанието и формата на тоя проектъ, като осжждалъ нѣкои изрази въ него, като противни на Христовия духъ и пр.

Говорилъ 1 часъ така хубаво, елегантно и класично латински и убѣдително, што слѣдъ обѣдъ идвали при него въ

*) Тукъ съборътъ е всичко, а споредъ първия насловъ той е на второ мѣсто, а папата на първо — централизация на властѣта.